

І. КВАЛІФІКАЦІЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Стадії кримінально-правової кваліфікації

1. Визначення кримінально-правової норми

2. Визначення відповідності між ознаками
вчиненого діяння та ознаками кримінально-
правової норми (норм)

3. Визначення та юридичне закріплення
результатів кваліфікації

Стадія № 1

1. Етапи визначення кримінально-правової норми

1.1. Узагальнення та аналіз зібраних фактичних даних, які
характеризують вчинене діяння

1.2. Формулювання версій кваліфікації вчиненого діяння та
підпукування відповідних складів правопорушень

1.3. Розмежування виявлених складів правопорушень

1.4. Визначення кримінально-правової норми, яка
відповідає виявленим ознакам вчинення діяння

Стадія № 2

2. Визначення відповідності між ознаками вчиненого діяння та ознаками кримінально-правової норми (норм)

2.1. Визначення елементів складу злочину

2.2. Визначення стадії, на якій було завершено або припинено злочинне діяння

2.3. Визначення наявності або відсутності співвиконавців та (або) співучасників вчинення злочину

2.4. Визначення наявності або відсутності множинності (повторності, сукупності) злочинів

2.5. Визначення наявності або відсутності обставин, які виключають злочинність діяння

Стадія № 3

3. Визначення та юридичне закріплення результатів кваліфікації

3.1. Узагальнення результатів кваліфікації

3.2. Складання формули кваліфікації

3.3. Обґрунтування формули кваліфікації

<p>1.1. Узагальнення та аналіз зібраних фактичних даних, які характеризують вчинене діяння</p>	<p>На цьому етапі здійснюється дослідча перевірка первинних матеріалів, які надійшли до слідчого, їх упорядкування за ознаками, що мають значення для кримінального провадження (наприклад ті, що мають стосунок до потерпілої особи або до характеристики підозрюваного, кваліфікуючі ознаки та докази невинуватості тощо). Усі фактичні ознаки, що характеризують вчинене діяння та належать до кваліфікуючих ознак, повинні бути зібрані з дотриманням процесуальних норм.</p>
<p>Під час формулювання версій слідчий повинен виявити та визначити групу схожих на вчинене діяння складів злочину. Виділяються лише ті склади, що характеризують конкретні суспільно-небезпечні діяння. Під час формулювання версій не можна обмежуватися лише одним складом, це може призвести до помилок і необ'єктивної кваліфікації. Обов'язково потрібно порівнювати фактичний та юридичний склади злочину. Найбільш поширеним є підшукування відповідних складів правопорушень за ознаками об'єкта або предмета злочину, потерпілого або суб'єкта злочину.</p>	<p>1.2. Формулювання версій кваліфікації вчиненого діяння та підшукування відповідних складів правопорушень</p>
<p>1.3. Розмежування виявлених складів правопорушень</p>	<p>Відбувається розмежування правопорушень, тобто їх віднесення до різних галузей права. Воно здійснюється шляхом відкидання ознак юридичного складу злочину, що не стосуються виявлених фактичних ознак складу правопорушення.</p>
<p>Треба вибрати одну або декілька (якщо має місце сукупність злочинів) кримінально-правових норм Особливої частини КК України. Якщо присутні декілька версій або складів злочину, то відбувається відсічення непотрібних шляхом розмежування, відмежування та виявлення особливостей кваліфікацій.</p>	<p>1.4. Визначення кримінально-правової норми, яка відповідає виявленим ознакам вчиненого діяння</p>

<p>2.1. Визначення елементів складу злочину</p>	<p>З використанням юридичної конструкції складу злочину здійснюється процес співвідношення ознак вчиненого діяння й ознак складу злочину, який передбачений у Кримінальному кодексі. Аналізуються всі елементи складу злочину (як обов'язкові, так і факультативні) для встановлення або відкидання конкретного складу злочину, передбаченого КК України.</p>
<p>Проаналізувавши всі ознаки злочину, іноді можна дійти висновку, що склад закінченого злочину відсутній (наприклад, суспільно небезпечні наслідки не настали). У таких випадках слід пам'ятати, що це може свідчити про наявність незакінченого злочину (готування або замаху). Необхідно визначитися, до якого виду складу злочину за конструкцією об'єктивної сторони належить склад, що аналізується.</p>	<p>2.2. Визначення стадії, на якій було завершено або припинено злочинне діяння</p>
<p>2.3. Визначення наявності або відсутності співвиконавців та (або) співучасників вчинення злочину</p>	<p>Здійснюється оцінювання діяння на предмет наявності співучасті (якщо у вчиненні злочину брало участь декілька осіб). Треба визначити види співучасників та форму співучасті. Обов'язково слід звернути увагу на співучасть у незакінченому злочині та врахувати це під час кваліфікації.</p>
<p>Учинене доцільно проаналізувати на предмет множинності злочинів: чи це був одиничний злочин (триваючий, продовжуваний або складений) або множинність (повторність або сукупність). З'ясовується, чи вимагає таке діяння самостійної кваліфікації та чи потрібна додаткова кваліфікація за іншими статтями КК України.</p>	<p>2.4. Визначення наявності або відсутності множинності (повторності або сукупності) злочинів</p>
<p>2.5. Визначення наявності або відсутності обставин, які виключають злочинність діяння</p>	<p>На цьому етапі, обов'язково треба встановити ознаки, які будуть указувати на те, що в суспільно-небезпечному діянні присутні обставини, що виключають злочинність діяння. Необхідно пам'ятати, що встановлюються всі обставини діяння: ті, що характеризують час, місце, обстановку й особу, що захищалася (перебувала в стані необхідної оборони), а також особу, що здійснювала напад. Відсутність у вчиненому діянні ознак складу злочину та наявність малозначного діяння виключають підстави для застосування закону про кримінальну відповідальність.</p>

<p>3.1. Узагальнення результатів кваліфікації</p>	<p>Юридичне закріплення результатів кримінально-правової кваліфікації. Співвідношення юридичних ознак складу з ознаками, закріпленими в складі конкретного злочину КК України.</p>
<p>Формула кваліфікації – це буквено-цифрове визначення кваліфікації злочину, який проводить слідчий. Це опис певної статті (статей) чи частини статті (частин статей) Особливої частини Кримінального кодексу та положень Загальної частини (наприклад, за наявності незакінченого злочину чи співучасті). Існують такі правила складання формули кримінально-правової кваліфікації:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якщо застосуванню підлягає стаття КК, не поділена на частини, слід вказувати лише статтю (наприклад ст. 117 КК); - якщо відповідну статтю поділено на кілька частин, перед вказівкою на неї слід вказати відповідну частину цієї статті (наприклад, ч.3 ст.185 КК України); - якщо частина статті містить пункти, слід вказувати відповідний пункт (пункти) та частину статті (наприклад п. 1,2 ч. 2 ст. 115); - формула кримінально-правової кваліфікації може містити посилання на положення як Особливої, так і Загальної частини, причому порядок її написання є таким: у разі необхідності спочатку вказується посилання на відповідну частину (3, 4 або 5) ст. 27 КК, потім на ч. 1 ст. 14 КК або ч. 2 чи 3 ст. 15 КК, а потім – на відповідну статтю (частину статті) Особливої частини КК; - посилання на статті Загальної частини за необхідності здійснюється окремо щодо кожної із статей Особливої частини КК; - у разі вчинення злочину особою одноособово чи виконавцем (співвиконавцем) у співучасті, а також у разі вчинення закінченого злочину посилання відповідно на ст. 18, ч. 2 ст. 27 та ч. 1 ст. 13 КК не потрібно; - якщо має місце множинність злочинів, то формула кваліфікації кожного злочину має бути відокремлена крапкою з комою. 	<p>3.2. Складання формули кваліфікації</p>

3.3. Обґрунтування формули кваліфікації

Це словесне посилання на норми, закріплені у формулі кримінально-правової кваліфікації. Воно потрібно для усунення неточностей, які зустрічаються у формулі. Так, наприклад, у разі вчинення крадіжки в особливо великих розмірах скоєна з проникненням повторно формула виглядатиме як ч. 5 ст. 185 КК України, що не повною мірою відображає скоєне та кваліфікуючі ознаки. Обґрунтування формули не змінює її правильності. Обґрунтування формули закріплюється в процесуальних документах.

Приклад кваліфікації протиправного діяння

21.10.2016 приблизно о 21 год. 00 хв. поблизу входу до супермаркету «Таврія-В» за адресою м. Харків, пр. Московський, буд. 257 було вчинено викрадення приватного майна у громадянина К.

